

zájmům zemědělským. Za tohoto stavu není tu ani nejmenší opory pro domněnku, že by bylo lze docílití pronájmu výhodnějšího. Že by pak pronájmem cestou veřejné dražby vždycky a za všech okolností o sobě bylo již možno dosáhnouti výsledku příznivějšího, není odůvodněno ani logicky ani zkušeností.

Za tohoto stavu nss shledal, že nař. rozhodnutí nemá ve spisech dostatečného podkladu, a proto je dle § 6/2 zák. o ss zrušil.

Č. 2844.

Učitelstvo (celibát učitelek): * Zákon z 24. července 1919 č. 455 Sb. v §u 3, odst. 1 slovy »při tom« nevyjadřuje časovou souvislost mezi provdáním učitelky a dobrovolným vystoupením ze služby, nýbrž příčinnou souvislost mezi oběma skutečnostmi.

(Nález ze dne 7. listopadu 1923 č. 18.792).

V ě c: Markéta St. v B. (adv. Dr. Bedřich Mautner z Prahy) proti ministerstvu školství a národní osvěty o odbytné.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: St-lka, která byla ve veřejné službě školské od r. 1915 a to od 1. listopadu 1918 jako definitivní učitelka, provdala se 4. dubna 1921.

Výnosem zškr-y z 20. dubna 1921 byla st-lka dána na dovolenou s čekatelným.

Podáním došlým k okr. školnímu výboru dne 11. ledna 1922 vzdala st-lka dobrovolně za příčinou (»anlässlich«) svého sňatku místa a žádala za výplatu odbytného.

Zškr rozhodnutím ze 7. února 1922 její vystoupení ze služby vzala na vědomí, nevyhověla však žádosti za přiznání odbytného, poněvadž nejsou dány předpoklady §u 3 zák. ze 24. července 1919 č. 455 Sb. Dále uvedeno, že se st-lka provdala dne 4. dubna 1921, služby se vzdala teprve podáním podaným dne 11. ledna 1922, takže vzdání se služby nenastalo při vstupu st-lky v manželství, což dle cit. zákona jest podmínkou povolení odbytného.

Odvolání bylo nař. rozhodnutím zamítnuto z důvodů rozhodnutí zškr-y.

O stížnosti uvážil nss takto:

Kdežto podle §u 14 mor. zákona z 26. prosince 1904 č. 2 z. z. z r. 1905 učitelky provdáním vystoupily ze služby, ustanovil zákon z 24. července 1919 č. 455 Sb., že učitelky veřejných škol obecných a občanských mohou po skončené počáteční službě vstoupiti do stavu manželského a nepozbývají práva setrvati ve službě školní. § 3 pak stanoví, že vzdá-li se učitelka při tom dobrovolně místa, má jí býti vyměřeno odbytné odstupňované podle služebních let a posledního platu.

Jak zškr, tak žal. úřad vykládají slůvka §u 3 »při tom« jako ustanovení časové v tom smyslu, že učitelce, která se provdá, přísluší nárok na odbytné jenom, když časově při svém sňatku služby se vzdala.

Stížnost naproti tomu tvrdí, že těmito slůvkům nutno rozuměti tak, jako by zákon pravil následkem sňatku nebo za příčinou sňatku.

Nss stanovisko žal. úřadu za správné neuznal, naopak má za to, že zákon slůvky »při tom« nechtěl vyjádřiti časovou souvislost mezi provdáním učitelky a dobrovolným vystoupením ze služby, nýbrž naopak příčinnou souvislost (kausální nexus) mezi oběma skutečnostmi. Nároz tento vyplývá z těchto úvah:

Kdežto — jak již uvedeno — podle dřívějšího stavu zákona učitelky na Moravě svým provdáním nuceně vystoupily ze služby, takže učitelka taková ztratila jak možnost setrvati ve službě, tak i nárok na požitky zaopatřovací, chtěl nový zákon toto omezení učitelek odstraniti a umožniti učitelkám vstup do stavu manželského; toho chce zákon dosáhnouti jednak tím, že učitelky i jako vdané mohou ve službě setrvati a dočkati se tak požitků zaopatřovacích, jednak že mohou jako vdané ze služby vystoupiti, v kterémžto případě jim pak zákon jaksi náhradou za zaopatřovací požitky, kterých by se jinak dočkaly, poskytuje odbytné.

Že odbytné toto jest skutečně míněno jako náhrada zaopatřovacích požitků, plyne zejména i z Šu 4 uvedeného zákona č. 455/19; tento § praví, že vrátí-li se učitelka (která se ve smyslu Šu 3 zákona vzdala dobrovolně místa) zase do činné služby, budou jí započtena leta před provdáním ve službě školní ztrávená s podmínkou, že zaplatí za tato leta znovu předepsané příspěvky pensijní. Kdyby tedy zákon nechtěl každé učitelce, která v důsledku svého provdání ze služby dobrovolně vystoupila, dáti odbytné náhradou za ztracené nároky zaopatřovací, nebylo by důvodu, proč by po návratu do služby školní měla znovu platiti příspěvky pensijní za dobu, za kterou příspěvky ty již jednou zapravila.

Mimo to jest i z toho, že zákon v Šu 3 při slůvcích »při tom« ne učinil bližšího časového určení, nestanovil tedy, zda vzdání se musí nastati v určité lhůtě před sňatkem anebo v určité lhůtě po sňatku, zřejmo, že slůvka ta nemají význam ten, jako by nárok na odbytné měla jen učitelka, která b e z p r o s t ř e d n ě při svém sňatku nebo týž den, kdy sňatek uzavře anebo v krátké lhůtě před sňatkem nebo po něm služby se vzdala.

Z celého textu zákona a z jeho vzniku jde, že chtěl poskytnouti učitelkám proti dosavadnímu stavu značných výhod, kterých by však nebylo dosaženo při úzkém výkladu, který Šu 3 zákona dává žal. úřad.

Dle toho spočívá nař. rozhodnutí na nesprávném právním názoru a bylo je zrušiti podle Šu 7 zák. o ss.

Při tom ovšem nemohl nss vzhledem k předpisům §§ 5 a 6 svého zákona zkoumati, zda v konkrétním případě onen kausální nexus mezi sňatkem st-lky a jejím vystoupením ze služby jest dán, zda tudíž st-lka ze služby vystoupila následkem svého provdání anebo po případě z důvodů jiných, a bude nyní na žal. úřadě, aby přítomný případ podle shora vyličeného právního stavu znovu zkoumal.

Č. 2845.

Učitelstvo (celibát učitelek): O nároku na odbytné učitelky provdávší se před účinností zák. č. 455/1919.

(Nález ze dne 7. listopadu 1923 č. 18.793).